

Національний
банк України

Економічний огляд тижня

22 травня 2020 року

Головне за останній тиждень

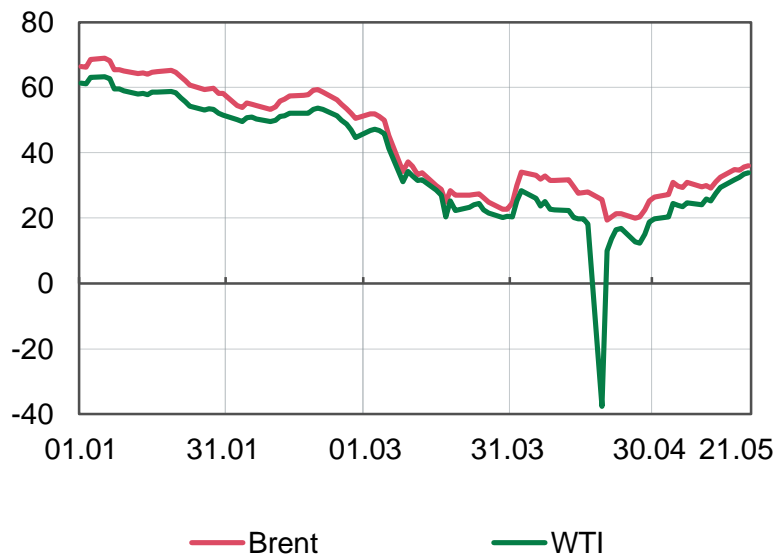
- Кон'юнктура на світових ринках поліпшується, а апетит інвесторів до ризику поступово відновлюється на тлі зняття карантинних обмежень у низці країн
- Від початку карантину швидко зростає готівка поза банками, як в Україні, так і в інших країнах. Збільшення попиту на готівку відбувається на тлі невизначеності, пов'язаної з поширенням коронавірусу та запровадженням карантину
- Протягом останнього тижня ціни на продукти харчування незначно підвищилися. Зокрема дорожчали фрукти під впливом скорочення пропозиції, а також яловичина та деякі крупи
- Зміна цін на продукти харчування, щодо яких запроваджено державний моніторинг, була незначною та різноспрямованою
- Послаблення карантинних обмежень мало різноспрямований вплив на інші ціни. Ціна на автомобільний газ зростали на тлі підвищення активності населення
- У другій декаді травня збільшилися попит та обсяги виробництва е/е та тривало збільшення вакансій за усіма видами діяльності. Це свідчить про певне відновлення економічної активності на тлі послаблення обмежень
- Пересування автомобілем в Україні зростають швидше, ніж у інших країнах, що, вірогідно, пов'язано із наявними обмеженнями на перевезення громадським транспортом

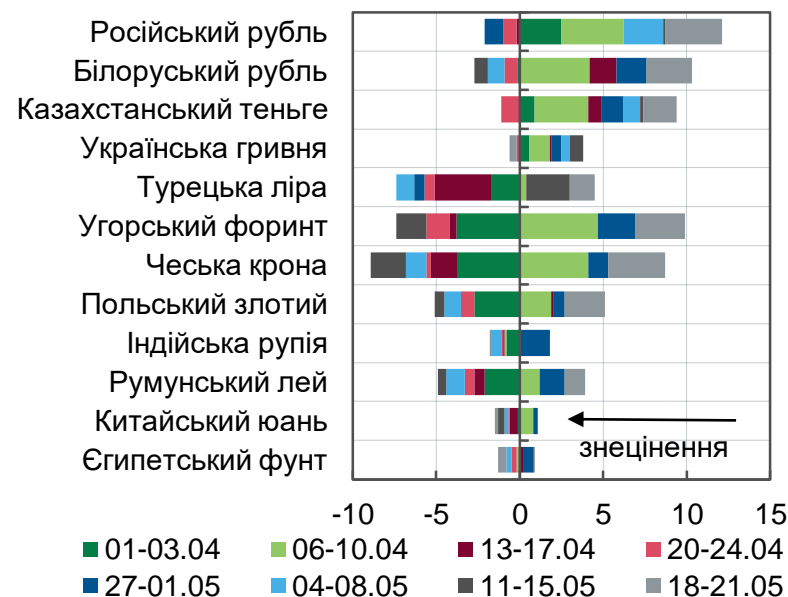
Світові ринки

Кон'юнктура на світових ринках поліпшується, а апетит інвесторів до ризику поступово відновлюється

Ф'ючерси на місяць на нафту марки Brent та WTI у 2020 році, дол./бар.

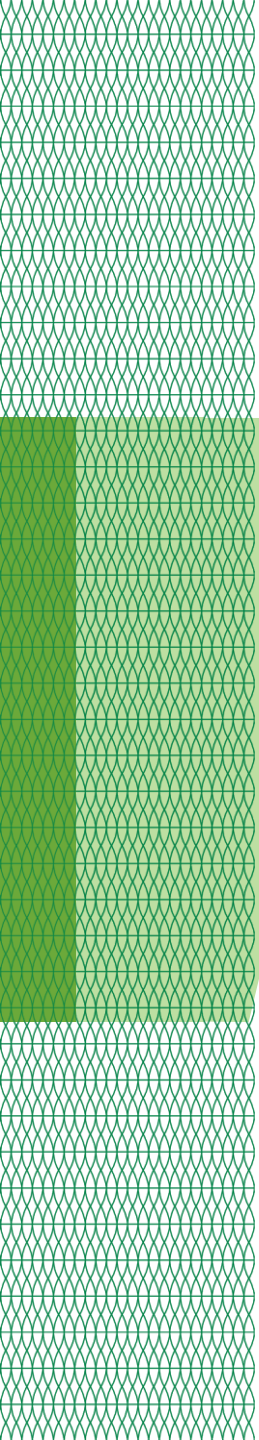
Зміна ринкових обмінних курсів окремих валют країн, ринки яких розвиваються до долара США, %

Джерело: Refinitiv, Investing, станом на 21.05.2020.

Джерело: розрахунки НБУ (попередні дані).

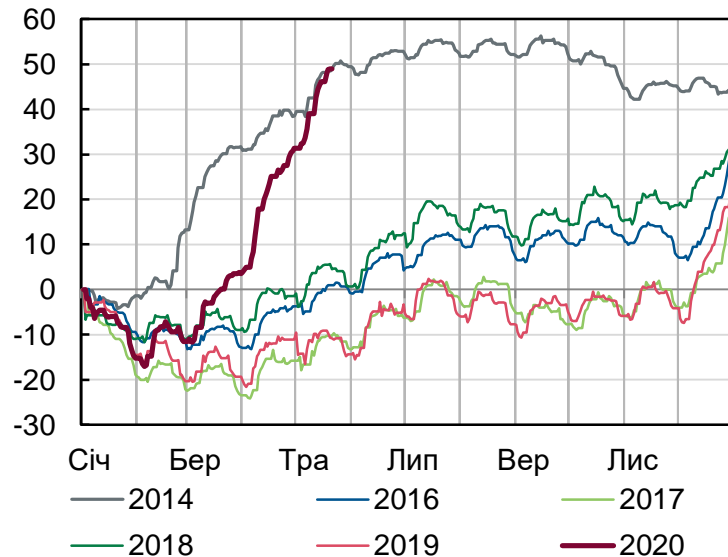
- З початку поточного тижня ціни на нафту зросли на 10-14% на тлі поступового зняття карантинних обмежень у низці країн
- Хоча ризики слабкого відновлення світової економіки та посилення протистояння між США та Китаєм залишаються, інвестори оптимістично сприйняли новини щодо попередніх позитивних результатів клінічних випробувань однієї з вакцин від коронавірусу
- Перспектива створення фонду ЄС для боротьби з наслідками пандемії (у 500 млрд євро) підтримали валюти країн ЦСЄ, а зростання цін на нафту - валюти країн-експортерів енергетичних ресурсів

Готівка поза банками

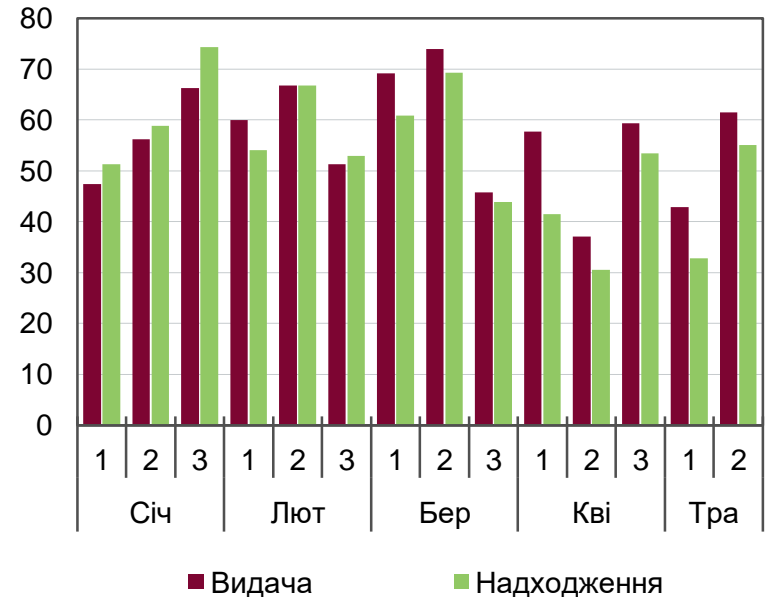
Від початку карантину швидко зростає попит на готівку

Готівка поза банками, приріст з початку року, млрд грн

Джерело: НБУ.

Подекадні обороти готівки через каси банків у 2020 році, млрд грн

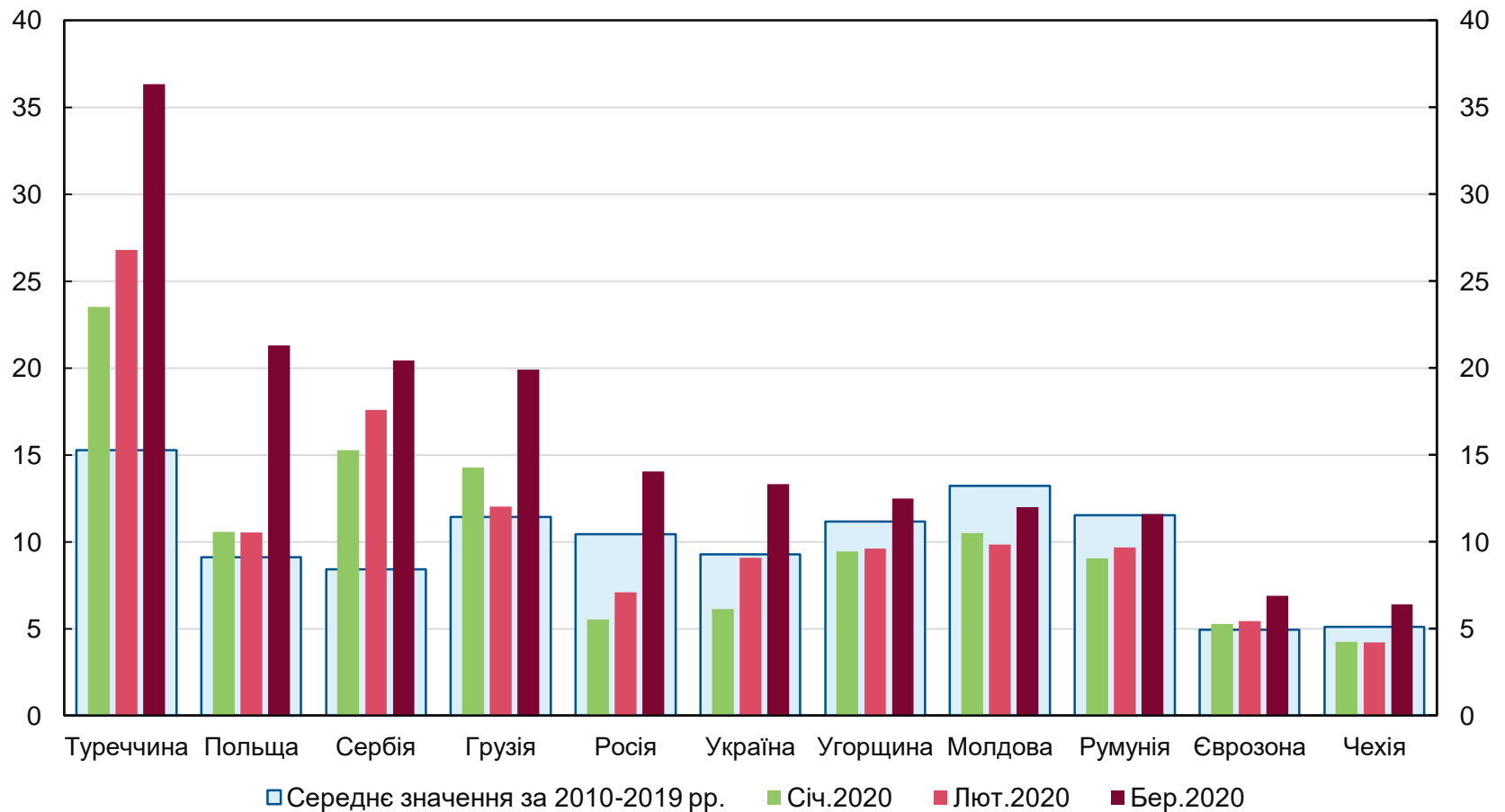

Джерело: НБУ.

- Видача готівки з кас банків залишається на порівняно високому рівні через посилення попиту на ліквідні кошти на тлі невизначеності через поширення коронавірусу та запровадження карантину
- Готівка довше затримується в обігу – її надходження в банки різко знизилися з кінці березня, що може пояснюватися мотивом завбачливості (схильності до формування більшого запасу) через психологічні чинники

Зростання попиту на готівку у зв'язку зі спалахом коронавірусу – типове явище і в інших країнах

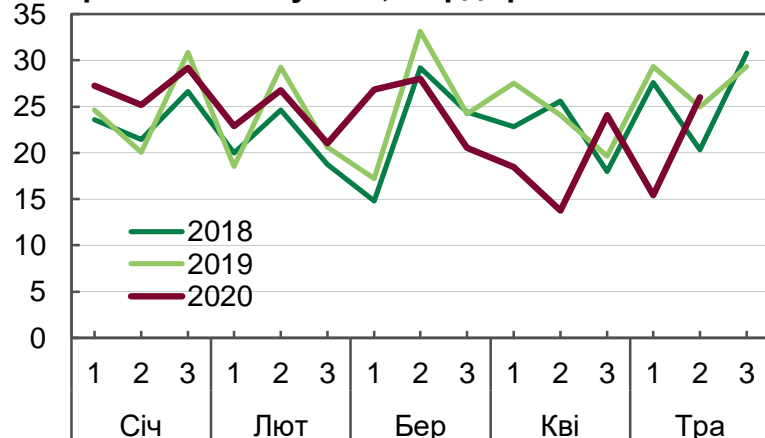
Готівка поза банками в окремих країнах, % р/р

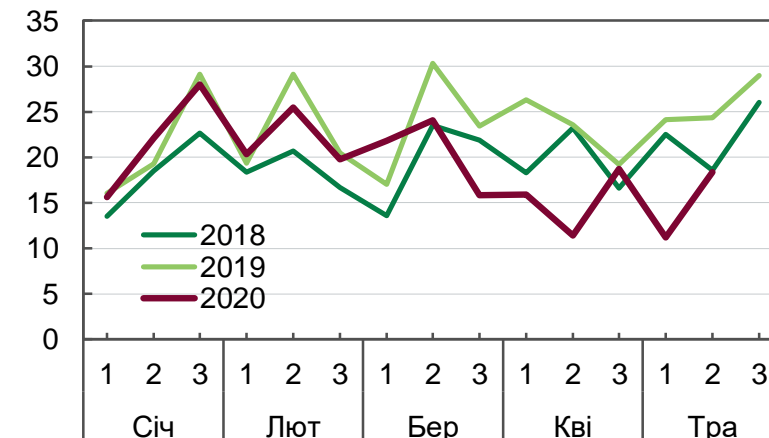
Джерело: база даних МВФ IFS.

Різне падіння готівкових та безготівкових розрахунків відображає зниження економічної активності та доходів

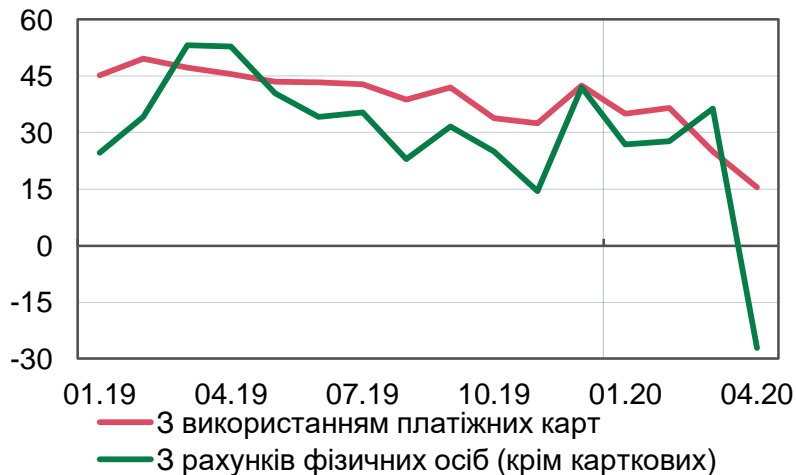
Подекадні надходження готівки від торгівлі товарами та послугами, млрд грн

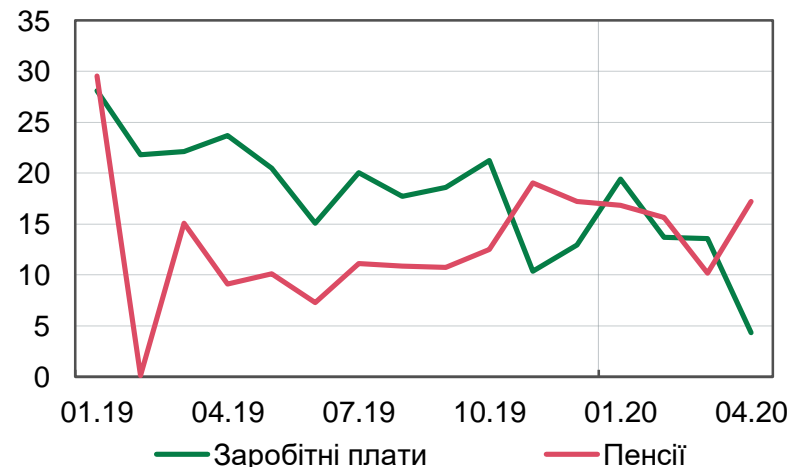
Подекадні надходження готівки з використанням платіжних карток, млрд грн

Безготівкові розрахунки, % р/р

Безготівкові зарахування на рахунки фізосіб, % р/р

Джерело: НБУ.

- Сукупні надходження готівки від торгівлі та з використанням платіжних карток за час дії карантину знизилися на 28% р/р

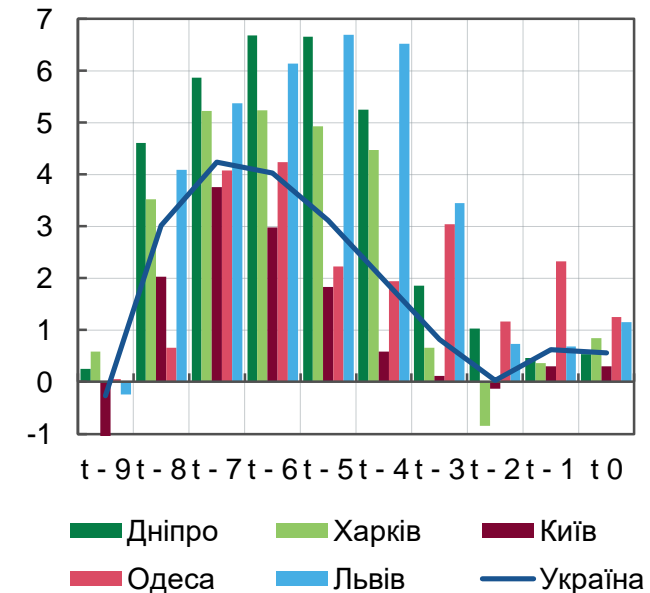

Споживчі ціни в Україні

Протягом тижня ціни на продукти харчування незначно зросли. Дорожчали крупи, яловичина та фрукти

Індекси цін, %	Bara*	w/w**				m/m**			
		t-3	t-2	t-1	t0	t-3	t-2	t-1	t0
Продукти харчування та безалкогольні напої	44.5	0.2	0.0	0.2	0.3	0.8	0.0	0.6	0.6
Хліб	3.4	-0.2	0.1	-0.1	0.1	0.4	0.1	0.2	0.3
Макаронні вироби	1.0	0.2	-0.4	0.2	0.4	2.5	0.1	0.4	0.1
Кондитерські вироби з борошна	1.8	-0.1	0.3	0.7	-0.1	0.4	0.1	1.2	0.5
Борошно та крупи	2.0	0.6	-0.4	0.0	0.5	1.6	-0.4	-0.2	0.1
М'ясо та м'ясопродукти	10.4	0.3	0.0	0.3	-0.1	0.1	-1.1	0.7	0.0
Яловичина	0.6	0.0	0.1	0.2	0.4	1.5	0.4	0.6	0.8
Свинина	3.5	-0.3	-0.3	-0.5	0.0	-0.4	-1.5	0.0	-1.0
М'ясо свійської птиці	2.8	2.3	-0.4	0.1	-1.0	-3.1	-3.8	1.0	-0.5
М'ясопродукти	3.6	-0.3	0.4	1.2	0.2	1.2	0.1	1.2	1.4
Риба та продукти з риби	2.9	1.3	0.2	-0.7	1.3	3.1	2.4	-0.2	0.8
Молочні продукти	5.3	0.6	-0.2	0.2	0.1	1.5	0.2	0.7	0.4
Молоко	1.8	1.4	-0.7	-0.2	0.7	1.5	-0.4	0.8	0.7
Кисломолочна продукція	1.4	1.1	-0.3	0.3	-1.2	1.2	0.5	1.1	-0.4
Сир і м'який сир (творог)	2.2	-0.4	0.2	0.4	0.4	2.1	0.7	0.5	0.8
Яйця	0.7	6.5	3.0	0.7	0.2	12.5	18.4	16.6	11.1
Олія та жири	3.9	1.1	0.0	-0.3	-0.1	1.7	-0.1	0.9	0.2
Фрукти	2.2	0.1	2.4	2.2	2.7	1.2	3.1	4.0	7.9
Овочі	4.1	-3.3	-0.6	0.2	-0.4	-4.4	-3.4	-3.3	-3.5
Цукор	0.8	0.0	-0.2	-0.2	-0.2	2.3	-0.1	-0.4	-0.5
Мед	0.3	0.0	0.0	-0.1	0.0	2.9	1.7	-0.1	0.0
Шоколадні вироби	1.3	0.7	0.1	-0.1	0.6	1.3	0.3	0.8	1.1
Кондитерські вироби з цукру	0.4	-0.7	-0.1	0.2	0.9	-0.2	-0.6	-0.6	0.2
Інші продукти харчування	1.0	0.9	1.5	0.1	0.9	0.8	2.0	1.6	2.2
Безалкогольні напої	2.4	0.7	-1.0	0.4	0.5	2.0	0.4	0.7	0.7
Алкогольні напої	4.9	0.6	0.2	0.4	0.0	-0.6	0.3	1.2	1.1
Тютюнові вироби	4.2	0.3	0.2	0.3	0.3	2.5	1.7	1.5	1.3
Побутова техніка	0.9	0.0	2.0	0.0	-0.4	0.3	-1.2	0.0	-0.3
Товари для підтримки чистоти	0.9	1.6	2.3	1.1	0.8	3.3	4.4	6.0	2.9
Товари для особистого догляду	1.3	-0.3	-0.6	0.8	0.1	3.2	0.4	0.2	-0.3
Інші промислові товари	6.1	0.0	0.0	0.2	-1.3	1.0	-0.1	0.3	-1.3

Потижнева динаміка індексу цін на продукти харчування, % м/м*

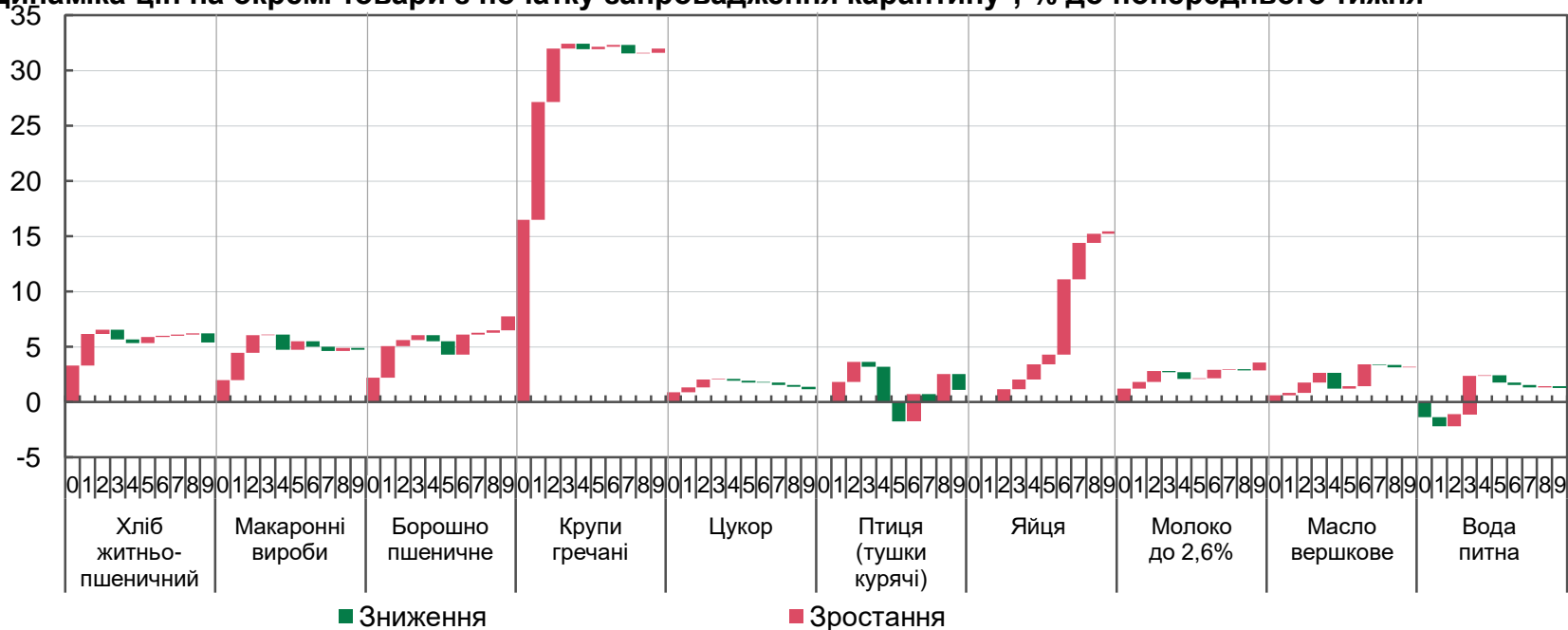
* t0 – з 15 до 21 травня, t-1 – з 8 до 14 травня, t-2 – з 30 квітня до 7 травня, t-3 – з 24 до 29 квітня, t-4 – з 17 до 23 квітня, t-5 – з 10 до 16 квітня, t-6 – з 3 до 10 квітня, t-7 – з 27 березня до 2 квітня, t-8 – з 20 до 26 березня;

для місячних порівнянь використано такі самі тижні попереднього місяця.

Джерело: онлайн-супермаркети.

Зміна цін на продукти харчування, щодо яких запроваджено державний моніторинг, була незначною та різноспрямованою

Динаміка цін на окремі товари з початку запровадження карантину*, % до попереднього тижня

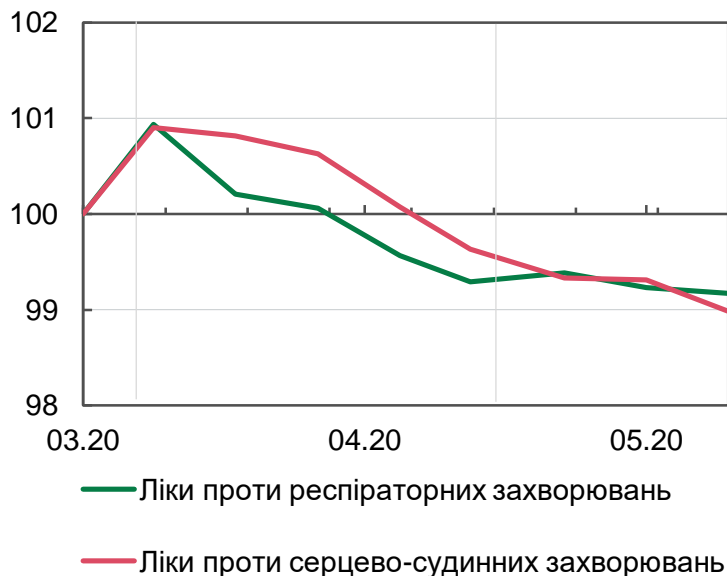
* Тиждень 0 – з 13 до 19 березня, цифри з 1 до 9 позначають наступні тижні.

Джерело: онлайн-супермаркети.

- З 18 травня набула чинності [постанова КМУ](#) про державне регулювання цін, що зобов'язує ритейлерів заздалегідь декларувати зростання роздрібних цін для визначеного переліку продуктів харчування та медичні товари
- За даними з онлайн супермаркетів протягом квітня-травня зміна цін на більшість таких товарів не перевищувала 3% за тиждень, а вартість деяких з них навіть знижувалася

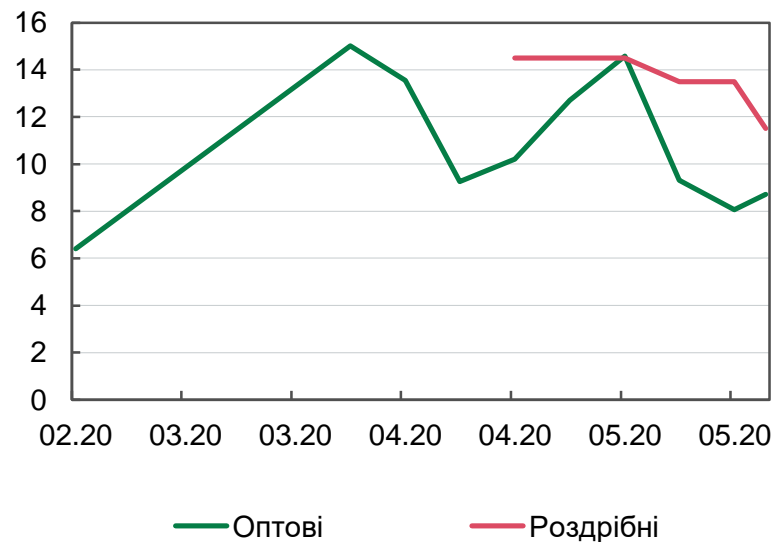
Ціни на ліки помірно знижувалися, тоді як оптова ціна окремих медичних товарів дещо зросла

Індекси цін на ліки, 27.03.2020 = 100

Джерело: e-apteka.com.ua.

Ціни на маски медичні, грн/шт

Джерело: prozorro.org, онлайн-супермартети.

- Ціни на ліки знижувалися під впливом ринкових факторів, зокрема стабільної ситуації на валютному ринку
- Також знижувалися роздрібні ціни на медичні маски завдяки розширенню пропозиції

Вартість доставки страв з ресторанів та більшість видів палива за тиждень майже не змінилися

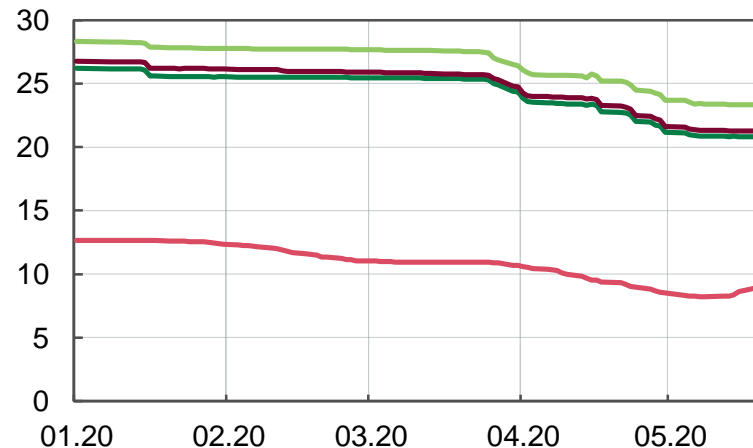
Індекси цін на послуги доставки із закладів громадського харчування, 01.01.20 = 100

— McDonalds   — Restaurants & Cafes

Джерело: Glovo.

Ціни на паливо, грн/л

— A-92   — A-95 +   — ДП   — Газ

Джерело: minfin.com.ua.

- Вартість доставки із закладів громадського харчування практично не змінилася, у тому числі унаслідок певного зниження попиту на цей вид послуг та розширення пропозиції через послаблення обмежень
- Ціни на бензин та дизельне паливо практично не змінилися. Винятком став автомобільний газ, ціни на який зростають під впливом збільшення попиту на тлі збільшення пересування населення автотранспортом

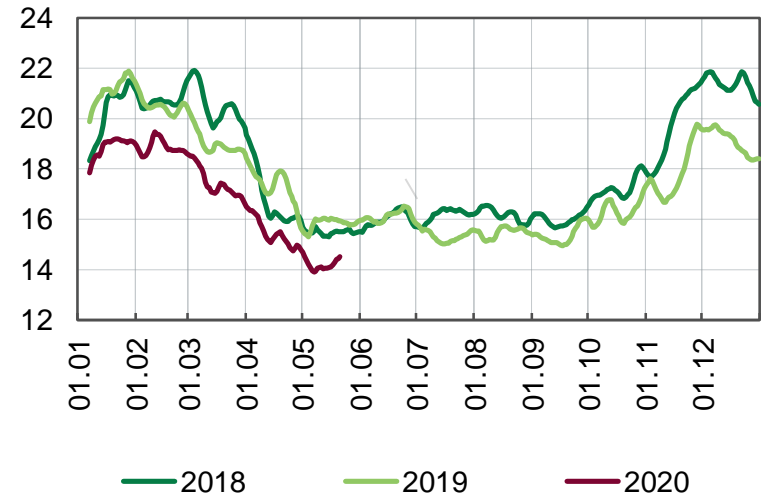
Економічна активність

Збільшення споживання та виробництва електроенергії в другій декаді травня свідчить про певне відновлення економічної активності

Дисбаланс пропозиції-попиту електроенергії на РДН/ВДР, 7-денна плинна, ГВт-год

Виробництво електроенергії, 7-денна плинна, ГВт

РДН – ринок на "добу наперед", ВДР – внутрішньодобовий ринок.

Джерело: ДП "Оператор ринку".

Джерело: ДССУ, НЕК "Укренерго".

- У другій декаді травня збільшилися попит та обсяги виробництва е/е, що свідчить про певне відновлення економічної активності на тлі послаблення обмежень
- Втім, порівняно з минулим роком спад у виробництві е/е залишається глибоким – 11.4%*

* Розраховано за щоденними даними НЕК "Укренерго" (дані за 20 днів травня екстрапольовано на весь місяць)

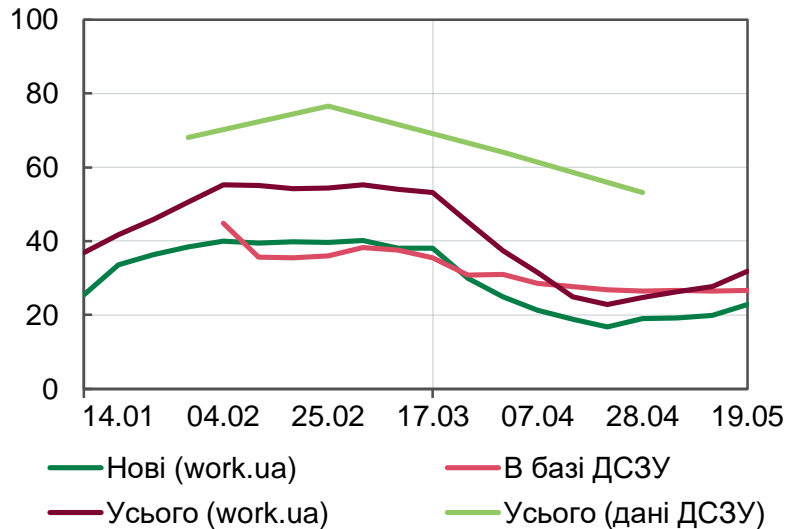

Ринок праці

Попит на робочу силу відновлювався в усіх сферах

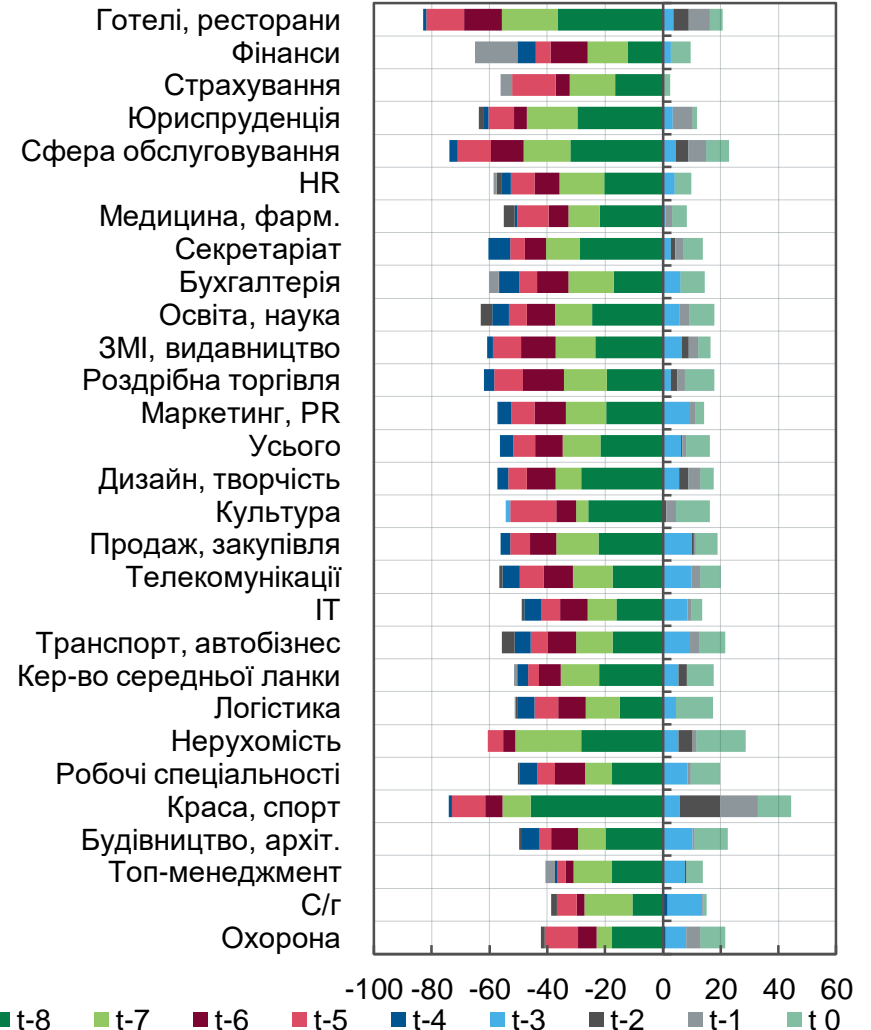
Кількість вакансій в Україні, тис.

Джерело: ДСЗУ, work.ua.

- Кількість вакансій зростала, однак ще не досягла докризового рівня
- Відновлення відбувалося не тільки у сферах, в яких вже пом'якшено обмеження (краса та спорт, торгівля, сфера обслуговування), а й у інших
- Це свідчить про поліпшення економічних очікувань підприємств та доволі швидке відновлення активності

Потижнева динаміка кількості нових вакансій, %*

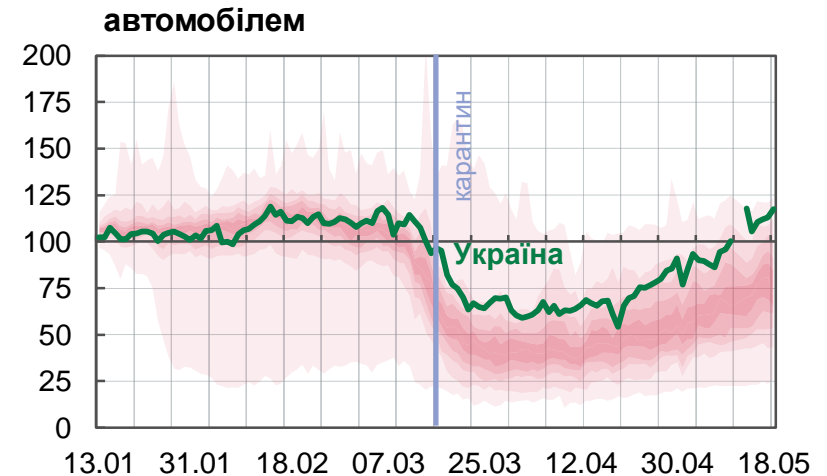
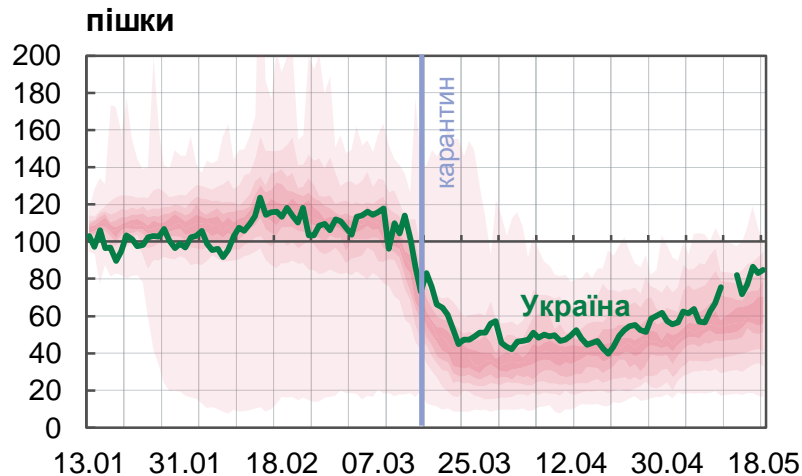
* За тиждень t 0 узято тиждень 11.05-17.05, t-1, t-2 і т.д. відображають попередні тижні. t-8 – перший тиждень карантину. На тижні t-3 work.ua запропонував кожному роботодавцю безкоштовне розміщення однієї вакансії, що дещо викривлює динаміку. Джерело: work.ua, розрахунки НБУ.

Активність населення

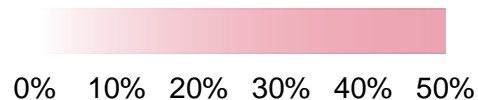
Переміщення українців автомобілями відчутно збільшилася після послаблення карантинних обмежень

Тренди переміщення* в Україні та світі⁺, 13.01.20 = 100 (сезонно скориговано на дні тижня^{**})

⁺ Дані щодо переміщення населення в різних країнах позначені контурним графіком, де колір означає перцентиль, до якого належить значення по країні. Усього у вибірці 63 країни.

Верхній та нижній перцентилі

* Зміна кількості запитів на побудову маршруту на пристроях iOS з 13 січня 2020 року. Дані за 11-12 травня недоступні. За даними marketer.ua, частка iOS смартфонів в Україні в 2019 році становила 20.7%, проте реальне використання Apple Maps може бути нижчим.

** Примітка від Apple: "Ефекти дня тижня важливі для нормалізації при використанні цих даних".

Джерело: apple.com, розрахунки НБУ.

- Пересування автомобілем в Україні зростають швидше, ніж у інших країнах, що, вірогідно, пов'язано із наявними обмеженнями на перевезення громадським транспортом